

Съвсем друго е положението при малките циганчета. И те с жадност, с преизпълнени с възхищение очи гледат красавеца. Те отиват при него без страх (за разлика от представители на други общности), опитват се да го погалят, прегърнат, да го възкачат. И тогава вече идва истинската разлика. Ромчетата никога не стоят на място или не подкарват бавно покорения под детските им телца кон. Те винаги искат да опитат с него красотата на скоростта, на преодоляването на притеглянето от земята, несигурността, която дава наслада от отделящия се и понасящ се над земята кон. Циганските деца импулсивно и подсъзнателно търсят в конския ход разкъсването на застоя, преодоляването на пространствената локализираност, промяната в ритмиката на това преодоляване, динамиката (до главоземайване) в гледната точка на придвижващото се в пространството конско тяло и т. н.

Всичко това има своите неосъзнати измерения в практическото присъствие на рома и в потайните лабиринти на неговата мотивация.

Освен всичко друго конят винаги е бил фаворизиран и толериран от циганите и в още едно, странно за съвременността ни, отношение. **Циганинът винаги е държал повече на коня, отколкото на жената.** Тук всъщност се поставя интересният въпрос за релацията между коня и жената в циганското битие и душевност. Защото и в старинните цигански песни (и в руските романи, и в доста от нашите) там, където в повествованието има кон и жена, винаги конят е с известна пространствена или смислова преднина. Защо е така?

Според мен тук има един исторически закономерен факт, лежащ в основата на подобно отношение. Преди всичко конят, както вече видяхме, е инструмент и гарант за преодоляване на пространствеността, докато жената е само спътник в пространството. Но тя не е нито гарант (защото това вече реално и символично би ограничило регламентиранияте пространствени права и свободи на мъжа), нито инструмент (макар и да е по социално-битийната си функционалност и такава, от гледна точка на раждането и отглеждането на деца) в този мащаб и с този потенциал, които притежава и изявява конят.

Жената е била и инструмент, и фактор, който гарантира придвижването на циганина, но само в едно отношение – спрямо време-